

JUSTIITSMINISTEERIUM

Erik Salur
NJORD Advokaadibüroo OÜ
erik.salur@njordlaw.ee

Teie 17.06.2024
Meie 10.07.2024 nr 15-3/4898-2

Vastus kaebusele

Edastasite Justiitsministeeriumile kaebuse kohtutäitur Risto Sepa tegevuse peale, milles muuhulgas taotlete haldusjärelvalve teostamist ning kohtutäituri suhtes distsiplinaarmenetluse algatamist.

Vastuseks Teie pöördumisele selgitame esmalt, et Justiitsministeerium ei sekku täitemenetluse osalise huvides täitemenetlusse. Justiitsministeerium teostab haldusjärelvalvet kohtutäiturite ametitegevuse üle avalikes huvides. Haldusjärelvalve objektiks on eelkõige ametitegevuse töökorralduslikud ja tehnilised küsimused. Näiteks on Justiitsministeerium pädev kontrollima kohtutäituri ametialase arvelduskonto käivet, kohtutäituri tasu ettemaksu ja täitekulu, sealhulgas tasu võtmise seaduslikkust, ametitoimingute registreerimist ja infotehnoloogilise töö korraldust ning õigusaktidest või heast ametitavast tulenevate muude nõuete, kohustuste ja tähtaegade järgimist (kohtutäituri seaduse (KTS) § 55).

Kohtutäituri tegevuse seaduslikkust kontrollib kohus. Kui täitemenetluse osaline ei nõustu kohtutäituri tegevusega ning leiab, et täitemenetluse lõpetamine oli põhjendamatult, on võimalik kohtutäituri tegevust vaidlustada täitemenetluse seadustiku (TMS) §-des 217-218 sätestatud korras, st vajadusel ka kaebemenetluses kohtus. Kohus analüüsib kaasusepõhiselt täitemenetluse sisulisi küsimusi ja annab hinnangu kohtutäituri tegevuse lubatavusele (sh täitemenetluse lõpetamise küsimuses). Ühtlasi saab kohus ennistada isiku rikutud subjektiivseid õigusi. Justiitsministeerium seda kohtu rolli üle võtta ei saa.

Ainus erand, mille puhul Justiitsministeerium saab asuda kohtuga analoogsesse rolli ning asuda hindama kohtutäituri sisulisi diskretsioonotsuseid, on sätestatud KTS § 55 lg-s 2. Viidatud sätte kohaselt on haldusjärelvalve teostajal õigus sekkuda kohtutäituri ametitegevuse üle haldusjärelvalvet tehes kohtutäituri otsustusmenetluse sisulistesse küsimustesse, kui kohtutäitur on eksinud selgelt sätestatud ja üheselt mõistetava õigusnormi vastu või väljakujunenud kohtupraktika vastu (vt selle kohta ka Riigikohtu halduskolleegiumi 20.04.2022 otsus asjas 3-19-1481, p 9).

Olles tutvunud Teie poolt esitatud kaebuse ning selle lisadega oleme seisukohal, et käesoleval juhul ei esine eelnimetatud alust Justiitsministeeriumi sekkumiseks. TMS § 8 lg 1 kohaselt on kohtutäitur kohustatud viivitamata tarvitusele võtma kõik seadusega lubatud abinõud täitedokumendi täitmiseks. Seda, milliseid toiminguid ja millises järjekorras kohtutäitur täitedokumendi täitmiseks teeb, on kohtutäituri enda otsustada. Ka täitemenetluse lõpetamise otsuse näol on tegemist sellise kohtutäituri õigusliku otsusega, mille hindamine ei kuulu seadusest tulenevalt Justiitsministeeriumi pädevusse.

Eeltoodust tulenevalt saab üksnes kaebemenetluse korras lahendada küsimust, kas kohtutäitur tegi kõik endast oleneva täitedokumendi täitmiseks ning kas täitemenetluse lõpetamine oli kõiki asjaolusid arvestades õigustatud. Käesoleval juhul on sissenõudjal võimalik kohtutäituri tegevust uuesti vaidlustada TMS § 49 lg 2 alusel. Nimetatud sätte kohaselt ei piira täitemenetluse lõpetamine sissenõudja õigust pöörduda uuesti kohtutäituri poole, kui täitedokumendist tulenev nõue on tegelikult täitmata. Seejärel, kui sissenõudja ei nõustu kohtutäituri tehtud otsusega, saab selle vaidlustada kohtus.

Lõpetuseks juhime tähelepanu asjaolule, et Justiitsministeeriumi õigusallane selgitus ei tähenda seaduse ainuõige tõlgenduse kehtestamist ega ole ühelegi isikule täitmiseks kohustuslik. Samuti on asjakohane märkida, et täitemenetluse lõpetamise otsus on kohtutäituri sisuline otsus täitemenetluses

ning sellega seotud vaidluse lahendamine nõuab lõppkokkuvõttes õiguse kohaldamist konkreetse kaasuse raames ehk õigusemõistmist. Õigust mõistab Eesti Vabariigis ainult kohus. Sellest tulenevalt ei saa täitemenetluse lõpetamise küsimusega seotud vaidlusi lahendada Justiitsministeeriumi haldusjärelevalve käigus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Julia Zaitseva
Nõunik